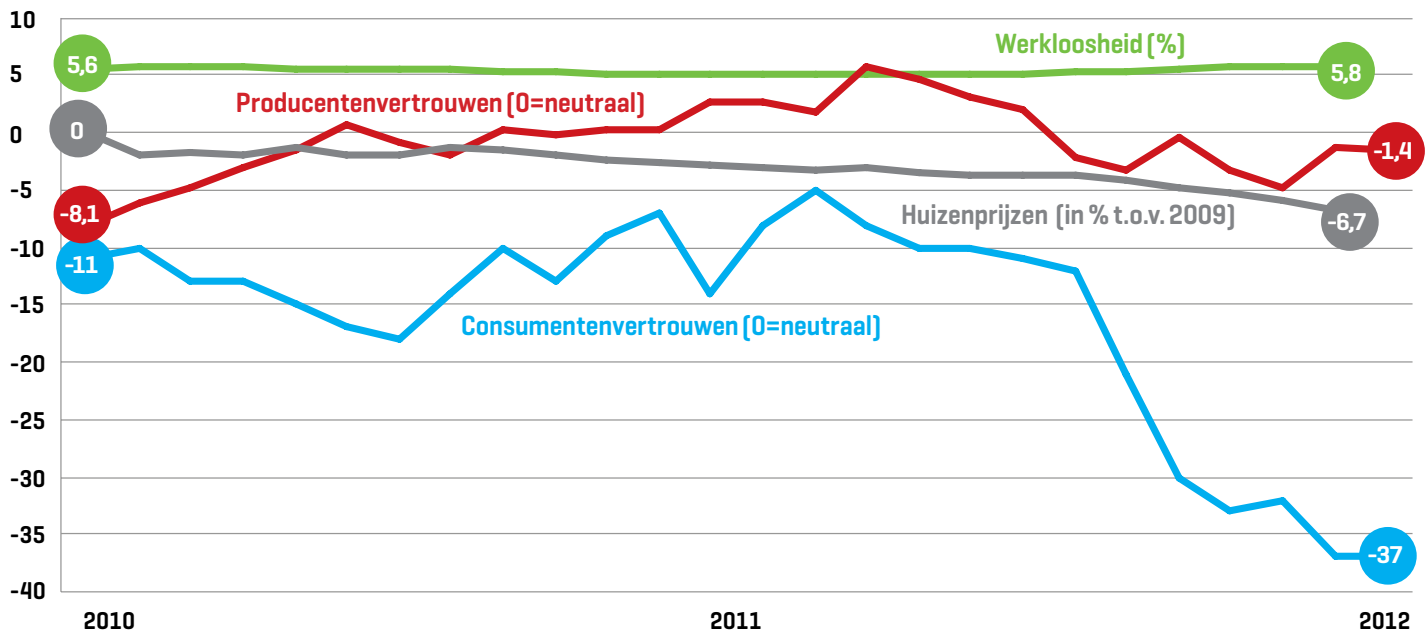

Nederland sinds 2009:

Producenten houden de moed erin, werkloosheid stabiel, maar huizenprijzen zetten daling in en consumentenvertrouwen hard onderuit.

mie nog altijd groeit. Daar komt bij dat er enorme renteversillen zijn tussen de verschillende eurolanden. Duitsland betaalt nauwelijks rente op haar staatsschuld, terwijl de problemlanden krom liggen.

Dat is een economisch heel onnatuurlijke en onwenselijke situatie: het rentebeeld zou zonder eenheidsmunt precies andersom zijn. Deze situatie versterkt de roep om centraal uitgegeven euro-obligaties, waarmee alle landen tegen één tarief kunnen lenen. Daarvoor moeten landen als Duitsland (en ook Nederland) natuurlijk wel bereid zijn een renteofer te brengen.

GEEN STIJGING VERTROUWEN

Het consumenten- en producentenvertrouwen in de eurozone nam in januari voor het sinds maart 2011 weer toe. Vooral ondernemers in de dienstensectoren waren afgelopen maand positiever over de nabije toekomst. Consumenten liepen zoals altijd wat minder hard naar het positieve kamp over, maar ook hier was er verbetering. Het sentiment

verbeterde het sterkst in Duitsland en Spanje, maar in Frankrijk, Italië en Nederland nam het consumentenvertrouwen af.

De Nederlandse economie profiteert niet van de lage rente zoals Duitsland dat doet. Hier spelen problemen die onze oosterburen niet hebben: een uiterst wankel huizenmarkt en steeds terugkerend gedoe rond de pensioenfondsen. Dit werkt negatief door in het consumentenvertrouwen.

Volgens het cijfer van het CBS staat het Nederlandse consumentenvertrouwen nu op -37, het laagste punt sinds 2003. Het producentenvertrouwen is ook negatief (wat betekent dat er meer pessimisten dan optimisten zijn) maar met -1,4 toch aanzienlijk minder dramatisch.

NEDERLANDSE HUIZENMARKT

Het huishoudboekje van de staat is dan wel mooi op orde, de Nederlandse consument zit zwaar in de schulden, vooral hypotheekschuld. En dat doet pijn. Het afbouwen

daarvan zal onvermijdelijk ten koste gaan van de economische groei.

Daarnaast is er de onzekerheid over het al dan niet blijven bestaan van de hypotheekrenteaftrek. Dankzij deze aftrek zijn de huizenprijzen in Nederland onnatuurlijk hoog. Sinds 2008 is er wel een daling ingezet van de gemiddelde huizenprijs in Nederland, maar die is nog maar heel beperkt als je vergelijkt met wat er met de huizenprijzen in de VS, Spanje of Ierland is gebeurd. Plotselinge afschaffing van de aftrek kan de waardedaling van het Nederlandse woningbezit versnellen en zorgen

HET ECONOMISCH BUREAU VAN ING VERWACHT FORSE DALINGEN VAN DE HUIZENPRIJZEN VEEL HYPOTHEKEN STAAN DAN 'ONDER WATER'

dat veel mensen tegen restschulden moeten aankijken.

In 2011 constateerde het CBS een daling van 4 procent voor de huizenprijzen. Het Economisch Bureau van ING verwacht voor 2012 een daling van 5 procent en voor 2013 nog eens 2,5 procent. Een flink deel van de huiseigenaren met een hypotheek zal dan 'onder water staan'.

CONCLUSIE VOOR AANDELEN

De aandelenbeurzen zijn 2012 goed begonnen, en de rente is laag. En als de beurswijsheid 'zoals januari gaat, zo gaat het jaar', opgaat, bieden aandelen betere kansen dan obligaties of sparen. Maar de situatie op de Nederlandse markt is door de hypotheek- en pensioenproblematiek zo onzeker, dat aandelenbeleggers hun blootstelling aan de Nederlandse economie beter niet overdreven groot maken. Vooral bedrijven die actief zijn in bouw en vastgoed zullen het in 2012 moeilijk hebben in Nederland. Het wereldwijde macrobeeld is gunstiger voor de grote multi-nationals, vooral die met een goede positie in de VS.